

Myndigheter, rapportörer, och aktivister: Demokrati, medborgardata och miljö

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
9 december 2022

Dick Kasperowski
Göteborgs universitet
dick.kasperowski@gu.se

Medborgarforskning: samla och använda data för samhällelig förändring (FORMAS)

Göteborgs Universitet, Sveriges
Lantbruksuniversitet, Uppsala

Rapportörer som aktivister

Begränsningar i antropocentrisk och
politisk representation

Forskning: En teoretisk och metodologisk rörelse bort från det antropocentriska...

Post-humana perspektiv inom vetenskapssociologi, 1970-

Hur ges forskningsobjekt representation?

Hur "görs" observationer? Performativitet.

Relationell stabilitet

Mänskliga och icke-mänskliga aktörer ges samma analytiska status

Aktivism: post-humana perspektiv i praktiken...

...en rörelse på det juridiska området

”Människan” har för länge stått i centrum och varit den art som dragit fördelar av vetenskapliga framsteg

Hur kan vetenskapliga framsteg bli mer inkluderande för de som tidigare har lämnats utanför, när vissa människor sätts i centrum, vilket har exkluderat andra människor, djur och existenser, som befinner sig i utsatthet

Ex. Whanganui (2017, NZ), Amazonas (2018 Col), Stora Barriärrevet mfl, mfl

Aktivism och konflikter kring representation

Politisk, antropocentrisk: Klimat och biodiversitet förhandlas ständigt, utan annat än antropocentriska resultat i den representativa demokratin

Epistemisk, post-human: mer än mänsklig ger inte bara människan representation på bekostnad av andra (arter)

Hur används befintliga institutioner och infrastrukturer för att skapa post-humana representationer?

AARHUS CONVENTION

Adopted in Aarhus, Denmark, on 25 June 1998, the Convention is the first legally binding instrument granting citizens the right of access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters at the local, national and trans-boundary levels.

The Convention:

- Links environmental rights with human rights
- Provides governments with standards of transparency, participation and accountability in environmental affairs
- Promotes greater openness in international environmental decision-making processes

Miljölagar och internationella konventioner

- Klimat (Aurora stämmer svenska staten, Urgenda Foundation vs Nederländerna, Friends of the Earth Germany mfl vs tyska staten)
- Biodiversitet: Lagar/konventioner i kombination med existerande infrastrukturer: Artportalen, Svensk fågeltaxering mfl

Alla mål som når Mark- och miljööverdomstol där Artportalen nämns...

- Vad karakteriserar dessa mål utifrån ett post-humanistiskt perspektiv?
- Varför har de nått till den högsta juridiska instansen när det gäller miljö och mark?
- Vad innefattar konflikterna om representationerna?

Data

- Artportalen explicit i 42 mål (2012-2020/3000)
- 18 intervjuer med tjänstemän vid Läns- och Skogsstyrelsen som bereder miljöärenden
- Studien analyserar inte vad som är framgångsrika representationer (observationer)
- Den beskriver hur aktörer ger olika arter/aktörer representation och hur dessa ifrågasätts i konflikter om mark och miljö

Konflikter om det mer än mänskliga... ”sköra” associationer

- Observationer i olika infrastrukturer ställs mot varandra: t ex Artportalen vs Svensk fågeltaxering
- Arters beteenden (föda, fortplantning etc) ställs mot aggregerad obs data: det enskilda mot det aggregerade
- Observationsprotokoll saknar obligatoriska indata
- Tid och plats för arters beteenden får stort utrymme: klockslag, årstider, föda, fortplantning
- Listor (röda) kan vara resurser för att flytta runt arter: ”naturliga utbredningsområden”

Sammantaget...

- Mer än mänskliga nätverk är svåra att stabilisera
- Många entiteter: arter, teknologier, och människor som skall assembleras (assemblage) för att en representation skall bli "giltig"
- Människan går inte att undvika

Vad talar vi om när vi talar om representationer...just nu mer frågor än svar...

- Konflikter om vem/vad som skall vara i centrum: människan eller någon/något annat
- Demokrati eller ...Vem/vad eller vilka får representation?
- Hur görs/vad är en observation? Vem/vad kan tala för en flod, art eller en grupp?
- Ökat ("demokratiskt") deltagande – ökad polarisering?
- Nya lagar och institutioner?
- Är aktivism på väg att bli "ett mer än mänskligt deltagande"?
- Ett ökat motstånd mot den representativa demokratis inneboer antropocentrism?

